

Rättelse enligt FL § 26:

Justeringsdag rättas från
22 september till 4 oktober
2016, anslagsdag rättas
från 4 oktober till 6
oktober 2016

Tid Torsdagen den 22 september 2016, kl. 16:00-17:00
Plats Bolindersalen 9:035, Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4
Justerat Tisdagen den 4 oktober 2016
Anslaget Torsdagen den 6 oktober 2016

Roger Mogert Joakim Larsson §§ 1-6 Kristina Lutz §§ 7-27

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Roger Mogert (S), ordföranden
Joakim Larsson (M), vice ordföranden §§ 1-6

Hanna Jokio (S)
Annika Johansson Hansson (S)
Cecilia Obermüller (MP)
Martin Hansson (MP)
Sebastian Wiklund (V)
Kristina Lutz (M)
Mikael Lind (M)
Joel Laurén (M)
Björn Ljung (L)
Erik Slottnér (KD)

Tjänstgörande ersättare:

Jimmy Lindgren (S) för Suleiman Said (S)
Ulrica Schenström (M) för v. ordf. Joakim Larsson (M) §§ 7-27

Ersättare:

Berit Nyberg (S)
Johan Heinonen (S)
Eva Risberg (S)
Ewa Larsson (MP) §1-6
Haval Murad (MP)
Maria Hannäs (V)
Ulrica Schenström (M) §§ 1-6
Peter Backlund (L)
Christina Linderholm (C)

Rättelse enligt FL § 26:

”stadsbyggnadsdirektören
Anette Scheibe Lorentzi”
stryks, ”biträdande
förvaltningschef Niklas
Svensson” läggs till.

Tjänstemän:

Dessutom närvarade ~~stadsbyggnadsdirektören Anette Scheibe Lorentzi~~
biträdande förvaltningschef Niklas Svensson,
nämndsekreterare Jenny Holmberg och Joel Sand,
borgarrådssekreterare Felix Antman Debels och Daniel Carlsson Mård
och stadsbyggnadskontorets avdelningschefer samt handläggande
tjänstemän i de aktuella ärendena.

Stadsbyggnadsnämnden

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

§ 9**Del av kvarteret Sperlingens Backe, Östermalm,**

Dnr 2014-00404-54

Beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP), Sebastian Wiklund (V) och Erik Slottnér (KD):

- 1 Stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av programsamrådet och uppdrar åt stadsbyggnadskontoret att genomföra plansamråd, samt att därutöver anföra följande:

Stockholm city är hela Sveriges ekonomiska och administrativa centrum. Det är ett stort arbetsplatsområde och ett vardagsrum för stockholmarna och besökande. För Stockholm är det avgörande att city kan utvecklas och erbjuda attraktiva arbetsplatser och offentliga miljöer. City ska vara ett dynamiskt stadsutvecklingsområde. En utveckling av Sturekvarteret har potential att stärka stadsdelens urbana karaktär, skapa nya attraktiva stråk, öka tillgängligheten till tunnelbanan samt bidra till nya bostäder i ett centralt och attraktivt läge

Projektet har efter samråd utvecklats på ett positivt sätt. Att höjderna minskas liksom att antalet rivningar blir färre ser nämnden som mycket välkomna förändringar. I den fortsatta planeringen är det av särskild vikt att den arkitektoniska kvalitén är hög, att de rivningar som föreslås studeras och motiveras noggrant, möjligheten att minska antalet rivningar ytterligare bör studeras. Det ska prövas ifall ytterligare bostäder kan tillföras. Entrén till och ytorna omkring tunnelbanan ska utformas så att de upplevs som offentliga platser. Dessutom får tillgängligheten till tunnelbanan inte försämrats, det enda acceptabla är att nedgången i marmorhallarnas öppettider överensstämmer med tunnelbanans.

Genomförandefasen kommer bli komplicerat och det är viktigt att projektets genomförande planeras på ett sådant sätt att störningar för omgivning och näringsidkare minimeras.

Handlingar i ärendet

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande från den 8 juli 2016.

Bil § 9

Tjänsteutlåtandet avser redovisning av programsamråd och ställningstagande inför fortsatt planarbete för del av kvarteret Sperlingens Backe i stadsdelen Östermalm. Kontoret föreslår att nämnden beslutar följande:

Godkänna redovisningen av programsamrådet och ge kontoret i uppdrag att genomföra plansamråd i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP), Sebastian Wiklund (V) och Erik Slottner (KD) föreslår (se beslutet).
- 2) Kristina Lutz m.fl. (M) föreslår att stadsbyggnadsnämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Att godkänna redovisningen av plansamrådet.
 - 2 Att avbryta fortsatt planarbete, samt att därutöver anföra följande:

Låt oss börja med att understryka att det finns en del positiva förtjänster i programförslaget. Exempelvis vore det positivt att kunna öka kvarterets attraktivitet ytterligare genom att tillföra moderna och ändamålsenliga kontorsarbetsplatser samt att ge en koppling mellan Östermalms tunnelbanestation och Sturegallerian. Det är också positivt med förslaget om att stärka den urbana karaktären med ett utökat utbud av handel och kultur i kombination med ytterligare bostäder, samt ett återställande av Marmorhallarnas fasad mot Birger Jarlsgatan.

Inför programsamrådet förhöll vi oss dock kritiska till ett antal bärande punkter. I huvudsak avsåg dessa avvägningar mellan motstående intressen liksom befintliga byggnaders värden i relation till mycket omfattande rivningar. Men det handlade även den mycket utdragna genomförandeprocessen som de facto skulle äventyra såväl Stureplans fortsatta nöjesliv som övriga näringsverksamheter.

Även om de nu föreslagna ändringarna gör att projektet i viss mån utvecklats åt rätt håll, så är dessa tyvärr inte

tillfredsställande sett till förslagets totala omfattning och negativa påverkan på befintliga verksamheter.

Syftet så som det är beskrivet går att uppnå utan dessa omfattande ingrepp och med betydligt mindre risk för negativa konsekvenser av projektet. Exempelvis kan kopplingen mellan tunnelbanan och Sturegallerian genomföras utan att riva någonting utom parkeringshuset. Det går därtill utmärkt att skapa bättre möjlighet att orientera sig inuit kvarteret utan att riva fastigheterna Stureplan 2, 4 och 6 och därmed inte äventyra befintliga verksamheter. De ingångar för allmänheten till kvarteret som nu föreslagits kan också dessa åstadkommas utan andra rivningar än av parkeringshuset. Planlösningen som föreslås i och med att Freys hyrverk bevaras, med undantag för den södra flygeln, är förvisso bättre än det tidigare förslaget men torde kunna åstadkommas utan så omfattande rivningar.

Det är positivt att höjderna i kvarteret hålls nere, men vi förvånas över att konsekvenserna av att stänga ner Stureplanskvarteret under mycket lång tid i princip inte berörs alls i underlaget. Platsens betydelse för Stockholms näringsliv kan knappast överskattas.

Föreliggande förslag talar om värdet av att bevara "årsringarna" från exempelvis 80-talets inglasning av Privatgatan. I det sammanhanget borde dock hänsyn tas till det faktum att platsens själ, och därmed attraktionskraft, inte bara består av den arkitektur som är värd att bevara. Den består i minst lika stor omfattning av de verksamheter som fyller platsen med liv.

Ett sådant exempel är Sturehof, som har legat på platsen sedan 1897, och inreddes i sin nuvarande skepnad 1995 – 1998, dock bevarat i sin ursprungliga form, men som nu föreslås genomgå omfattande rivning. Det faller på sin egen orimlighet att riskera denna, och andra, verksamheters fortlevnad på platsen med så pass omfattande ingrepp.

En ytterligare fråga som har stor bäring på verksamheterna är hur varuförsörjningen till verksamheter som skall hållas öppna i kvarteret ska kunna lösas under den tid som fastigheten på Humlegårdsgatan 17, som innehåller lastkaj och varumottagning idag, rivs och återuppbyggs. Att inte riva just det huset utan istället bygga ut befintlig lösning för att

klara fastigheternas samlade framtida behov och miljökrav är fullt möjligt och skulle möjliggöra kontinuerlig drift av verksamheter i kvarteret under byggtiden.

Fortfarande kvarstår i förslaget mycket omfattande rivningar av hela parkeringshuset, i stort sett hela byggnaderna Stureplan 4 och Stureplan 6, delar av Stureplan 2, Hela Humlegårdsgatan 17 och delar av Freys hyrverk. Så även om rivningarna begränsats något jämfört med det ursprungliga förslaget så kvarstår mycket omfattande rivningar och därmed stor påverkan på verksamheterna i detta och närliggande kvarter, med stora konsekvenser för staden som följd under ett stort antal år. De vinster man gör och som inte kan uppnås utan omfattande rivningar verkar samtidigt vara små, om ens några, i relation till de risker man tar i projektet.

Med anledning av ovanstående finner vi det olämpligt att fortsätta detaljplanarbetet.

- 3) Björn Ljung (L) föreslår i första hand stadsbyggnadsnämnden beslutar att bordlägga ärendet och att i andra hand att stadsbyggnadsnämnden beslutar följande:

- 1 Att godkänna redovisningen av plansamrådet.
- 2 Att i övrigt avslå stadsbyggnadskontorets förslag till beslut, samt att därutöver anföra följande:

Sturegallerian tillhör tillsammans med övriga fastigheter i kvarteret Sperlingens backe några av Stockholms mest kända och frekventerade byggnader. Liberalerna har redan tidigare tagit kraftfull ställning emot förslaget och anser inte att omfattningen av de rivningar som föreslås vara rimliga. Rivningarna även med de ändringar som föreslås av stadsbyggnadskontoret får så allvarliga konsekvenser för Stureplan att platsen riskerar att dö ut. Stureplan är känt i hela landet som en nod i nattlivet, det finns ett allmänt intresse i att denna status bevaras.

I remissvaren som kom in under programsamrådet framgår att Stureplan går från nattlivsnod till en stor byggarbetsplats där risken att nattlivet inte kan överleva är överhängande. Det är en förlust för stockholmarna och en förlust av nästan 1000 arbetstillfällen.

Av tjänsteutlåtandet framgår att projektet fortfarande innehåller omfattande rivningar. Kontoret beskriver att ”ambitionen” är att Stureplan ska kunna vara öppet och fungera under rivningarna. Liberalerna delar inte den bedömningen. Stureplan kommer om projektet genomförs vara en större byggarbetsplats och det kommer också ha starkt negativa effekter för nöjeslivet vid Stureplan.

Det är i sig inte orimligt att en fastighetsägare vill förädla sin fastighet. Staden ska generellt vara en smidig part att arbeta med. Det finns dock viktiga intressen i Sperlingens backe. Utöver ovan beskrivna risker för natlivet finns också negativa effekter för kulturmiljön. Kvarteret Sperlingens backe skonades från Citysaneringen och här finns ännu byggnader kvar från den första utbyggnadsfasen. Byggnader med stort kulturhistoriskt värde och med individuell utformning som skapar en varierad bebyggelse. Med sin enhetliga höjdskala, präglad av 1874 års byggnadsstadga, och med sin enhetliga bebyggelsemassa utgör kvarteret en god representant för den klassiska stenstaden. Ett projekt för att rusta upp Stureplan måste därför ske varsamt.

I detta hänseende har stadsbyggnadskontoret lämnat ett antal förslag i rätt riktning – i synnerhet bevarandet av Freys hyrverks huvudbyggnad. Det framgår dock fortfarande inte vilka höjder som kommer att gälla med det nya förslaget och Freys hyrverks södra flygel föreslås fortfarande rivas. Dessutom kommer Bångska palatsets gårdshus inte att skonas i rivningsarbetena. Sammantaget innebär förslaget fortfarande en starkt negativ inverkan för kulturmiljön.

Villkoren för en lyckad upprustning av Stureplan är för Liberalerna tydliga. Natlivet måste kunna fortsätta leva och de ingrepp som görs måste vara förenligt med möjligheten att uppleva och förstå stenstaden. Inget av dessa villkor uppnås i det projektet som tas fram av majoriteten. Liberalerna föreslår därför att förslagen på rivningar stoppas i sin helhet.

Beslutsgång i delen om bordläggning

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer förslaget att bordlägga ärendet mot att avgöra ärendet vid dagens sammanträde och finner att nämnden beslutar att avgöra ärendet vid dagens sammanträde.

Beslutsgång

Ordföranden Roger Mogert (S) ställer övriga förslag mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP), Sebastian Wiklund (V) och Erik Slottnér (KD).

Reservation

Kristina Lutz m.fl. (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Björn Ljung (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag om bordläggning och sitt förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av Erik Slottnér (KD) enligt följande:

Det är mycket positivt att aktuell fastighetsägare vill göra så stora investeringar för att rusta upp Sturegallerian och tillskapa fler ytor för bostäder, hotell, butiker och kontor. När projektet står färdigt kommer kvarteret att ha fått ett rejält lyft. Det kommer bland annat innebära att marmorhallarna rustas upp, att bättre stråk och orienterbarhet i gallerian uppnås samt att en ny tunnelbaneförbindelse och ett nytt handelsplan anläggs.

Under planprocessens gång har dessutom flera förändringar gjorts som vi välkomnar. Exempelvis behålls Freys hyresverk, fler bostäder tillkommer och de flyttas till ett mer ostört läge. Det är även positivt att tidigare förvanskade fasader ska återställas och att de föreslagna påbyggnaderna hålls inom en nivå som är förenlig med Riksintresset. Detta är ett förslag som både förnyar och återskapar kulturhistoriska värden. Vi ställer oss därför positiva till att gå vidare med kontorets förslag.

Samtidigt vill vi understryka vikten av att näringslivet inte drabbas negativt. Ombyggnationen planeras i två etapper á tre år vardera. Självklart kommer detta att påverka de näringsidkare som idag finns på plats men konsekvenserna måste bli så små som möjligt. Stureplan är inte vilken plats som helst. Det är centrum för Stockholms nöjesliv och den identiteten får inte gå förlorad under ombyggnationen. Det är också viktigt att dialogen med näringsidkarna sker på ett bra sätt och att de i möjligaste mån erbjuds ersättningslokaler i nära anslutning. Såsom etappindelningen är planerad finns

goda förutsättningar för en bra lösning men innan planen kan antas måste denna fråga redovisas närmare.

Ersättaryttrande

Christina Linderholm (C) instämmer i förslag från ordföranden Roger Mogert m.fl. (S), Cecilia Obermüller m.fl. (MP), Sebastian Wiklund (V) och Erik Slottner (KD).

Christina Linderholm (C) instämmer i särskilt uttalande från Erik Slottner (KD).